

Силабус курсу
Бюджетування суб'єктів господарювання

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма - «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання:
українська

Керівник курсу

ПП

к.е.н., доцент **Гончар Галина Петрівна**

Контактна інформація

h.honchar@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна “Бюджетування суб'єктів господарювання” спрямована на засвоєння знань про сутність, принципи та роль фінансового планування й бюджетування в діяльності суб'єктів господарювання, а також на формування навичок їх практичного застосування, включаючи методику розробки бюджетів, організацію та мотивацію бюджетного управління, види та особливості бюджетів, а також перспективи фінансового планування.

Структура курсу

Години (лек./прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Тема 1. Основи фінансового планування діяльності підприємств	Мати ґрунтовні методологічні знання щодо фінансового планування діяльності сучасного підприємства та вміти застосовувати базові концепції, що пояснюють основи його організації, на практиці	Тести, питання, ситуаційні завдання
2/1	Тема 2. Підсистеми фінансового планування на підприємствах	Розуміти структуру системи фінансового планування на підприємствах. Знати основні етапи фінансового планування компанії як компоненти системи планування, а відповідно, частини управління підприємством	Тести, питання, ситуаційні завдання
2/2	Тема 3. Організація перспективного фінансового	Розуміти сутність перспективного фінансового планування, значення, зміст і технологію розробки фінансової складової бізнес-плану. Знати основні табличні форми фінансового	Тести, питання, ситуаційні завдання

	планування на підприємстві	плану та очікувані фінансові коефіцієнти. Вміти формувати цілі та завдання фінансової стратегії підприємства в процесі перспективного фінансового планування	
2/1	Тема 4. Поточне фінансове планування на підприємстві	Розуміти сутність поточного фінансового планування. Знати порядок складання фінансового плану підприємства. Володіти особливостями підготовки пояснювальної записки до фінансового плану підприємства	Тести, питання, ситуаційні завдання
2/1	Тема 5. Оперативне фінансове планування на підприємстві	Розуміти сутність оперативного фінансового планування. Знати порядок складання платіжного календаря підприємства. Володіти особливостями складання касового плану підприємства. Вміти визначати потреби підприємства в короткотермінових кредитних ресурсах	Тести, питання, ситуаційні завдання
2/1	Тема 6. Загальна характеристика бюджетування як управлінської технології	Знати сутність, роль і функції бюджетування як управлінської технології. Розуміти логіку та основні етапи розроблення бюджетів підприємства	Тести, питання, ситуаційні завдання
4/1	Тема 7. Технологія формування операційних бюджетів	Знати види операційних бюджетів та їх особливості. Розуміти методичні основи підготовки операційних бюджетів. Вміти складати бюджет продажів, бюджет виробництва, бюджет прямих витрат на матеріали, бюджет прямих витрат на оплату праці, бюджет загальновиробничих витрат, бюджет витрат на збут, бюджет управлінських	Тести, питання, ситуаційні завдання
4/2	Тема 8. Формування фінансових бюджетів підприємства	Знати види фінансових бюджетів та принципи їх побудови. Розуміти процес формування зведеного бюджету доходів і витрат. Володіти технологією складання бюджету руху грошових коштів. Вміти розробляти бюджет активів і пасивів (бюджетний баланс).	Тести, питання, ситуаційні завдання
4/2	Тема 9. Аналіз оцінювання виконання бюджетів та	Ідентифікувати центри відповідальності та розуміти їх класифікація. Знати критерії оцінки діяльності центрів фінансової відповідальності. Розуміти сутність та завдання проведення бюджетного контролю на підприємстві. Знати систему показників оцінки виконання бюджетів на підприємстві. Вміти виявляти причини невиконання бюджетів. Знати сутність та основні методи факторного аналізу бюджетних відхилень	Тести, питання, ситуаційні завдання
2/1	Тема 10. Організація бюджетного процесу на підприємствах	Знати системні взаємозв'язки в бюджетуванні в аспекті функціональної структуризації та організаційне забезпечення процесу бюджетування. Розуміти призначення та зміст документів, що його регламентують. Уміти чітко визначати учасників бюджетного процесу згідно з організаційною структурою підприємства та визначати їхні функції.	Тести, питання, ситуаційні завдання

		Формувати вимоги щодо Положення про бюджетування на підприємстві	
2/1	Тема 11. Автоматизація процесу бюджетування на підприємстві	Знати особливості автоматизації процесу бюджетування на підприємстві залежно від принципів побудови його облікової політики. Володіти інформацією щодо сучасних програмних продуктів, які застосовуються у процесі планування та бюджетування	Тести, питання

Рекомендовані джерела інформації:

1. Багацька К., Блакита Г. Фінансування комунальних підприємств в умовах бюджетних обмежень. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2021. № 5. С. 100-111.

2. Бурдик Ю. О. Бюджетування в управлінні фінансовими результатами автотранспортних підприємств. *Вісник ЛТЕУ. Сер.: Економічні науки*. 2020. Вип. 61. С. 107-111.

3. Гончар Г.П., Вербіцька І.І. Ризик-менеджмент як інструмент антикризового управління діяльністю підприємств. *Ефективна економіка*. 2023. № 7. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1859/1875>

4. Дараган А.В., Геворкян А.Ю., Другова О.С. Сутність та методи процесу бюджетування у контексті фінансового аналізу діяльності підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 55-1. С. 94-99.

5. Дранус В. В., Л. С. Дранус. Маркетингова складова при розробці бюджету діяльності суб'єктів господарювання. *Агросвіт*. 2021. № 15. С. 36-43.

6. Засадний Б. А., Ткаченко А. В. Система бюджетування як провідна ланка фінансового планування бізнес-процесів підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 35. С. 33-37.

7. Онісіфорова В.Ю., Осьмірко І.В. Бюджетування як ефективний інструмент поточного планування на підприємстві. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2020. № 25. С. 128-136.

8. Пасенко В.В., Пастернак Я.П. Бюджетування як інструмент управління ресурсами в системі бухгалтерського обліку підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 65. С. 117-121.

9. Поліщук С. В., Макалюк І. В. Планування і контроль на підприємстві: Частина 1. Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 74 с.

10. Топило В. А. Впровадження системи бюджетування на підприємствах. *Ефективна економіка*. 2020. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_8_53

11. Топило В., О. Петрук. Формування індивідуальної моделі бюджетування на підприємствах. *Облік і фінанси*. 2021. № 2. С. 85-94.

12. Хорошилова І. О. Роль податку на прибуток підприємств в формуванні бюджету країни. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2021. № 2. С. 196-204.

14. Чумак О.В., Дацій О.І. Організаційне моделювання бюджетування в управлінні підприємством. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Сер.: Економічні науки*. 2021. № 2(61). С. 62-67.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Бюджетування суб'єктів господарювання» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40 %	40 %	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 11 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-11 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 50 балів	Тренінг – макс. 100 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 25 балів.	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85-89	добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом